

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

17. listopadu 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Společná zemědělská politika (SZP) – Evropský zemědělský fond na rozvoj venkova (EZFRV) – Nařízení (ES) č. 1698/2005 – Článek 40 – Národní program rozvoje venkova na období 2007–2013 – Platby na podporu dobrých životních podmínek zvířat – Chyby ve výpočtu – Snížení plateb vnitrostátními orgány – Zásada ochrany legitimního očekávání – Zásada právní jistoty“

Ve věci C-443/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Curtea de Apel Pitești (odvolací soud v Pitești, Rumunsko) ze dne 5. července 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 19. července 2021, v řízení

SC Avicarvil Farms SRL

proti

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale,

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale,

Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA),

Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA) – Centrul Județean Vâlcea,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení M. Ilešič, vykonávající funkci předsedy senátu, I. Jarukaitis a Z. Csehi (zpravodaj), soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za SC Avicarvil Farms SRL C. S. Strătulăou a O. Strătulă, avocati,

* Jednací jazyk: rumunština.

- za Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale A. I. Chesnoiuem, jako zmocněncem,
- za rumunskou vládu L.-E. Bațagoi a E. Gane, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi A. Biolanem a A. Saukou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 143 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 320, a oprava Úř. věst. 2016, L 200, p. 140), ve spojení s článkem 310 SFEU, čl. 40 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) (Úř. věst. 2005, L 277, s. 1, a oprava Úř. věst. 2012, L 206, s. 23), ve znění nařízení Rady (ES) č. 74/2009 ze dne 19. ledna 2009 (Úř. věst. 2009, L 30, s. 100) (dále jen „nařízení č. 1698/2005“), jakož i zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty.
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi SC Avicarvil Farms SRL (dále jen „Avicarvil Farms“) jakožto právní nástupkyní společnosti Avicarvil SRL na straně jedné a Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova, Rumunsko), Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (Agentura pro financování investic do venkova, Rumunsko), Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA) [zemědělská platební a intervenční agentura (APIA), Rumunsko), jakož i APIA – Centrul Județean Vâlcea (APIA – okresní centrum ve Vâlcea, Rumunsko) (dále jen „APIA Vâlcea“) na straně druhé ve věci snížení plateb na podporu dobrých životních podmínek zvířat.

Unijní právo

Nařízení č. 1698/2005

- 3 Článek 40 nařízení č. 1698/2005, nadepsaný „Platby na podporu dobrých životních podmínek zvířat“, stanovil:

„1. Platby na podporu dobrých životních podmínek zvířat podle čl. 36 písm. a) bodu v) se poskytují zemědělcům, kteří dobrovolně přijmou závazky týkající se dobrých životních podmínek zvířat.

2. Platby na podporu dobrých životních podmínek zvířat se vztahují pouze na závazky nad rámec odpovídajících závazných norem stanovených podle článku 4 a přílohy III nařízení [Rady] (ES)

č. 1782/2003 [ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Úř. věst. 2003, L 270, s. 1)] a dalších odpovídajících závazných požadavků stanovených vnitrostátními právními předpisy a určených v programu.

Tyto závazky se přijímají zpravidla na období mezi pěti a sedmi lety. V nezbytných a odůvodněných případech se postupem podle čl. 90 odst. 2 pro určité typy závazků stanoví delší období.

3. Platby jsou poskytovány ročně a kryjí dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku přijatého závazku. V případě potřeby mohou krýt také transakční náklady.

Podpora je omezena maximální částkou stanovenou v příloze I.“

Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012

- 4 Článek 59 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1), nadepsaný „Sdílené řízení s členskými státy“, stanovil:

„1. Plní-li Komise rozpočet v rámci sdíleného řízení, jsou úkoly související s plněním rozpočtu pověřeny členské státy. Komise a členské státy dodržují zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace [...]. Za tímto účelem Komise a členské státy plní své povinnosti spojené s kontrolou a auditem a přebírají z toho vyplývající odpovědnost stanovenou tímto nařízením. [...]

2. Při provádění úkolů souvisejících s plněním rozpočtu členské státy přijmou veškerá opatření, včetně právních, regulačních a správních, která jsou nezbytná pro ochranu finančních zájmů Unie, zejména:

- a) zajistí, aby byly činnosti financované z rozpočtu prováděny správně, účinně a v souladu s platnými odvětvovými pravidly, a určí pro tento účel v souladu s odstavcem 3 subjekty odpovědné za řádnou správu a kontrolu finančních prostředků Unie a dohlížejí na ně;

[...]“

- 5 Toto nařízení bylo s účinností od 2. srpna 2018 zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení č. 966/2012 (Úř. věst. 2018, L 193, s. 1), jehož čl. 63 odst. 1 a 2 písm. a) a b) odpovídají čl. 59 odst. 1 a 2 písm. a) nařízení č. 966/2012.

Narizení č. 1303/2013

- 6 Článek 1 nařízení č. 1303/2013, nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Toto nařízení stanoví obecná pravidla použitelná na Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF), které provádí svou činnost ve společném rámci (dále jen ‚evropské strukturální a investiční fondy‘ či ‚fondy ESI‘). Stanoví rovněž ustanovení nezbytná k zajištění účinnosti fondů ESI a jejich koordinace mezi sebou i s dalšími nástroji Unie. Společná pravidla, která se použijí na fondy ESI, jsou stanovena v části druhé.

Část třetí stanoví obecná pravidla pro EFRR, ESF (společně dále jen ‚strukturální fondy‘) a Fond soudržnosti, pokud jde o úkoly, přednostní cíle a uspořádání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (dále jen ‚fondy‘), kritéria, jež musí členské státy a regiony splnit, aby se staly způsobilými pro získání podpory z fondů ESI, dostupné finanční zdroje a kritéria pro jejich přidělování.

Část čtvrtá stanoví obecná pravidla pro fondy a ENRF, pokud jde o řízení a kontrolu, finanční řízení, účetnictví a finanční opravy.

[...]“

- 7 Článek 143 nařízení č. 1303/2013, nadepsaný „Finanční opravy prováděné členskými státy“, je součástí čtvrté části tohoto nařízení, nadepsané „Obecná ustanovení pro fondy a ENRF“. Odstavce 1 a 2 tohoto článku znějí následovně:

„1. Za vyšetřování nesrovnalostí, provedení potřebných finančních oprav a vymáhání neoprávněně vyplacených částek zodpovídají v první řadě členské státy. V případě systémových nesrovnalostí rozšíří členský stát své vyšetřování na všechny operace, které by mohly být dotčeny.

2. Členské státy provádějí finanční opravy potřebné v souvislosti s jednotlivými nebo systémovými nesrovnalostmi zjištěnými u operací nebo operačních programů. Finanční opravy spočívají ve zrušení celého příspěvku na operaci nebo operační program z veřejných zdrojů nebo jeho části. Členský stát zohlední povahu a závažnost nesrovnalostí a finanční ztrátu, která fondům nebo ENRF vznikla, a uplatní přiměřenou opravu. Finanční opravy zaznamená řídicí orgán do účetní závěrky za účetní období, ve kterém se o zrušení rozhodlo.

[...]“

Narizení (EU) č. 1305/2013

- 8 Článek 33 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 487, a oprava Úř. věst. 2016, L 130, s. 1), nadepsaný „Dobré životní podmínky zvířat“, v odstavci 3 stanoví:

„Platby se poskytují ročně a v plné výši či částečně kompenzují dodatečné náklady a ušlé příjmy zemědělců vyplývající z přijatého závazku. V případě potřeby mohou krýt rovněž transakční náklady až do výše 20 % podpory vyplacené na závazky týkající se dobrých životních podmínek zvířat.

Podpora je omezena maximální částkou stanovenou v příloze II.“

- 9 Článek 88 tohoto nařízení, nadepsaný „Nařízení [č. 1698/2005], stanoví:

„Nařízení [č. 1698/2005] se zrušuje.

Nařízení (ES) č. 1698/2005 se nadále použije na operace prováděné na základě programů schválených Komisí podle uvedeného nařízení před 1. lednem 2014.“

Nařízení (EU) č. 1306/2013

- 10 Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 549), nadepsaný „Fondy pro financování zemědělských výdajů“, stanoví:

„1. Pro dosažení cílů [společné zemědělské politiky (SZP)] stanovených ve Smlouvě o fungování EU provádějí financování různých opatření v rámci této politiky, včetně opatření pro rozvoj venkova:

a) Evropský zemědělský záruční fond (EZZF);

b) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).

2. EZZF a EZFRV [...] jsou součástí souhrnného rozpočtu Evropské unie (dále jen ‚rozpočet Unie‘).“

- 11 Článek 5 tohoto nařízení, nadepsaný „Výdaje z EZFRV“, stanoví:

„EZFRV se provádí v rámci sdíleného řízení mezi členskými státy a Unií. Poskytuje prostředky pro finanční příspěvek Unie pro programy rozvoje venkova prováděné v souladu s právem Unie týkajícími se podpory pro rozvoj venkova.“

- 12 Článek 52 uvedeného nařízení, nadepsaný „Schvalování souladu“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud výdaje uvedené v čl. 4 odst. 1 a v článku 5 nebyly uskutečněny v souladu s právem Unie a v případě EZFRV nebyly uskutečněny v souladu s platným právem Unie a vnitrostátním právem podle článku 85 nařízení [č. 1303/2013], přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví částky, které mají být vyloučeny z financování Unií. [...]“

- 13 Článek 58 nařízení č. 1306/2013, nadepsaný „Ochrana finančních zájmů Unie“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy přijmou v rámci SZP veškeré právní a správní předpisy a veškerá další opatření nezbytná k zajištění účinné ochrany finančních zájmů Unie, zejména k:

a) kontrole legality a správnosti operací financovaných z [EZZF a EZFRV];

b) zajištění účinné ochrany před podvody, především pokud jde o odvětví s vyšší úrovní rizika, přičemž tato ochrana musí mít odrazující účinek, a to s ohledem na náklady a přínos i přiměřenost opatření;

- c) předcházení nesrovnalostem a podvodům, jejich zjišťování a náprava;
- d) ukládání sankcí, jež jsou účinné, odrazující a přiměřené v souladu s právem Unie nebo případně vnitrostátními právními předpisy, a dle potřeby k zahájení soudního řízení za tímto účelem;
- e) zpětnému získání neoprávněných plateb a úroku a dle potřeby k zahájení soudního řízení za tímto účelem.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 14 Po přijetí rozhodnutí Komise C(2008) 3831 ze dne 16. července 2008, kterým se schvaluje program rozvoje venkova pro Rumunsko na programové období 2007–2013 (dále jen „PNDR 2007–2013“), přijal tento členský stát ustanovení ke zlepšení dobrých životních podmínek zvířat. Rozhodnutím C(2012) 3529 ze dne 25. května 2012 zahrnuje Komise na žádost uvedeného členského státu do PNDR 2007–2013 podporu ve formě plateb určených ke kompenzaci ušlých příjmů, jakož i dodatečných nákladů nesených zemědělci, kteří dobrovolně promítli do praxe normy, jejichž cílem bylo zlepšení dobrých životních podmínek zvířat (dále jen „opatření 215“). Pokud jde o drůbež, na základě tohoto opatření je stanovena roční platba ve výši 14,29 eura za „dobytčí jednotku“ (DJ) jakožto podpora na zlepšování dobrých životních podmínek zvířat během přepravy (dále jen „podpora na zlepšování přepravy“) a roční platba ve výši 29,49 eura/DJ jakožto podpora na zlepšení úrovně dusitanů a dusičnanů ve vodě (dále jen „podpora na zlepšování vody“).
- 15 Dne 14. listopadu 2012 požádala Avicarvil APIA Vâlcea o nevratné podpory na zlepšení přepravy a zlepšení vody výměnou za závazek dodržovat ve svých zemědělských podnicích po dobu nejméně pěti let opatření na podporu dobrých životních podmínek drůbeže.
- 16 Dne 14. listopadu 2014 předložila Avicarvil APIA Vâlcea žádost o vyplacení nevratných podpor na období od 16. října 2014 do 15. října 2015, což odpovídá třetímu roku jejího závazku. Dne 10. února 2015 předložila Avicarvil APIA Vâlcea dílčí vyúčtování za první čtvrtletí tohoto třetího roku ve výši 806 544,72 eura.
- 17 Dne 16. února 2015 Avicarvil informovala APIA Vâlcea o převodu dvou ze svých podniků dotčených žádostí o podporu na Avicarvil Farms.
- 18 Auditní inspekce provedená v Rumunsku ve dnech 18. až 29. května 2015 Evropským účetním dvorem odhalila chyby, které vedly k příliš vysokým platbám, pokud jde o podpory vyplacené na základě opatření 215.
- 19 Z důvodu těchto chyb a za účelem snížení rizika neoprávněných plateb ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova oznámením ze dne 20. ledna 2016 navrhlo provést částečné platby vypočítané na základě dočasných částek snížených na 3,92 eura/DJ, pokud jde o podporu na zlepšení přepravy, a na 10,91 eura/DJ, pokud jde o podporu na zlepšení vody.
- 20 V souladu s tímto oznámením APIA Vâlcea snížila částku dlužnou společnosti Avicarvil Farms za třetí rok jejího závazku na 4 175 442,65 rumunských lei (RON) (přibližně 844 700 eur) dvěma rozhodnutími ze dne 25. února 2016 a 2. března 2016.

- 21 Vzhledem k tomu, že její správní odvolání proti těmto rozhodnutím bylo zamítnuto, podala Avicarvil Farms žalobu k Tribunalul Vâlcea (soud prvního stupně ve Vâlcea, Rumunsko), kterou se domáhala zejména zrušení těchto rozhodnutí a tohoto zamítavého rozhodnutí, jakož i náhrady škody ve výši odpovídající rozdílu mezi částkou, která jí byla podle ní dlužná, a částkou, která jí byla skutečně přiznána, tedy 1 285 221,42 RON (přibližně 286 700 eur).
- 22 Rozsudkem ze dne 15. února 2019 Tribunalul Vâlcea (soud prvního stupně ve Vâlcea) zamítl žalobu společnosti Avicarvil Farms.
- 23 Tento soud konstatoval, že míry podpory stanovené PNDR 2007–2013 byly téměř třikrát vyšší než náklady a ztráty vzniklé Avicarvil Farms kvůli dodržování závazku přijatého v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Mimoto měl za to, že oprava této chyby neporušuje legitimní očekávání Avicarvil Farms. Připomněl, že zásady ochrany legitimního očekávání se nelze dovolávat proti přesnému ustanovení předpisu unijního práva a že jednání vnitrostátního orgánu nemůže založit u hospodářského subjektu legitimní očekávání, že s ním bude zacházeno způsobem, který je v rozporu s unijním právem. V tomto ohledu měl přitom uvedený soud za to, že ustanovení článku 40 nařízení č. 1698/2005 týkající se plateb na podporu dobrých životních podmínek zvířat, jsou velmi jasná.
- 24 Avicarvil Farms podala k předkládajícímu soudu kasační opravný prostředek proti tomuto rozsudku. Předkládající soud má pochybnosti o slučitelnosti řešení zvoleného soudem prvního stupně s unijním právem. Předkládající soud se zejména zabývá otázkou legality snížení částky plateb stanovených v PNDR 2007–2013 rumunskými orgány, na jejichž základě se příjemce zavázal po dobu pěti let vynaložit určité výdaje před přijetím prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/873 ze dne 13. června 2018, kterým se z financování Evropskou unií vylučují některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) (Úř. věst. 2018, L 152, s. 29), včetně výdajů na podporu na zlepšení přepravy a výdajů na podporu na zlepšení vody.
- 25 Za těchto podmínek se Curtea de Apel Pitești (odvolací soud v Pitești, Rumunsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 143 nařízení č. 1303/2013 ve spojení s článkem 310 SFEU (zásada řádného finančního řízení) a čl. 40 odst. 3 nařízení (ES) č. 1698/2005 (převzatým do čl. 33 odst. 3 nařízení (EU) č. 1305/2013), jakož i se zásadou ochrany legitimního očekávání a zásadou právní jistoty správní praxi vnitrostátních orgánů podílejících se na provádění nevratné finanční podpory, které v důsledku chyby ve výpočtu zjištěné Evropským účetním dvorem vydaly akty, jimiž rozhodly o snížení částky finanční podpory uznané v [PNDR 2007–2013], který byl schválen rozhodnutím Komise C(2012) 3529 ze dne 25. května 2012, před přijetím nového rozhodnutí Komise, jež vylučuje z financování částky, které převyšují dodatečné náklady a ušlé příjmy způsobené přijatými závazky a které vyplývají z chyb ve výpočtu?“

K předběžné otázce

- 26 Úvodem je třeba poznamenat, že předkládající soud si klade otázku, zda je s unijním právem slučitelné rozhodnutí rumunských orgánů snížit některé platby financované z EZFRV na opatření přijatá ke zlepšení dobrých životních podmínek zvířat v rámci provádění PNDR 2007–2013, zejména s ohledem na článek 143 nařízení č. 1303/2013. Z článku 1 třetího pododstavce tohoto nařízení přitom vyplývá, že jeho čtvrtá část, jejíž součástí je tento článek 143,

stanoví obecná pravidla pro EFRR, ESF, Fond soudržnosti a ENRF, pokud jde o řízení a kontrolu, finanční řízení, účetnictví a finanční opravy. Článek 143 uvedeného nařízení se tedy nepoužije na EZFRV. Z toho vyplývá, že výklad tohoto ustanovení není relevantní pro účely sporu v původním řízení.

- 27 Předkládající soud dále žádá o výklad čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005, které bylo zrušeno s účinností od 1. ledna 2014 nařízením č. 1305/2013. Z článku 88 nařízení č. 1305/2013 nicméně vyplývá, že nařízení č. 1698/2005 se nadále použije na operace prováděné na základě programů schválených Komisí podle uvedeného nařízení před 1. lednem 2014.
- 28 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že závazky týkající se dobrých životních podmínek zvířat, které vedly k poskytnutí podpor, jež jsou sporné v původním řízení, byly přijaty v průběhu roku 2012 na základě opatření 215, které bylo zahrnuto do PNDR 2007–2013 v návaznosti na rozhodnutí Komise o schválení ze dne 25. května 2012. Nařízení č. 1698/2005 je tudíž použitelné na spor v původním řízení.
- 29 Kromě toho je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora, může tento soud zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve své otázce neodkázal (rozsudek ze dne 15. září 2022, J. Sch. Omnibusunternehmen a K. Reisen, C-416/21, EU:C:2022:689, bod 28 a citovaná judikatura). Článek 58 nařízení č. 1306/2013 se přitom konkrétně týká ochrany finančních zájmů Unie v rámci financování SZP, přičemž odstavec 1 tohoto článku výslovně uvádí některé povinnosti členských států v tomto ohledu.
- 30 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005 a čl. 58 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 ve spojení s čl. 310 odst. 5 SFEU, jakož i se zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní orgány, které se podílejí na provádění opatření nevratné finanční podpory, rozhodly z důvodu chyby ve výpočtu zjištěné Účetním dvorem snížit výši finanční podpory přiznané v PNDR 2007–2013, který byl schválen Komisí, aniž vyčkají až Komise přijme rozhodnutí, které vyloučí z financování Unie částky vyplývající z této chyby ve výpočtu.
- 31 Podle čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1306/2013 provádí pro dosažení cílů SZP financování různých opatření v rámci této politiky, včetně opatření pro rozvoj venkova, mimo jiné EZFRV. Článek 5 tohoto nařízení stanoví, že EZFRV se provádí v rámci sdíleného řízení mezi členskými státy a Uníí.
- 32 Článek 59 odst. 1 nařízení č. 966/2012 stanovil, že plní-li Komise rozpočet v rámci sdíleného řízení, jsou úkoly související s plněním rozpočtu pověřeny členské státy a tyto státy, jakož i Komise jsou mimo jiné povinny dodržovat zásady řádného finančního řízení a plnit povinnosti spojené s kontrolou a auditem. Odstavec 2 tohoto článku 59 stanoví, že při provádění úkolů souvisejících s plněním rozpočtu členské státy přijmou veškerá opatření, včetně právních, regulačních a správních, která jsou nezbytná pro ochranu finančních zájmů Unie, zejména zajištěním, aby byly činnosti financované z rozpočtu prováděny správně, účinně a v souladu s platnými odvětvovými pravidly.
- 33 V tomto ohledu čl. 52 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 ukládá Komisi přijmout prováděcí akty, kterými stanoví částky, jež mají být vyloučeny z financování Unie, pokud zjistí, že výdaje nebyly uskutečněny v souladu s právem Unie. Kromě toho podle čl. 58 odst. 1 téhož nařízení jsou

členské státy povinny přijmout v rámci SZP veškeré právní a správní předpisy a veškerá další opatření nezbytná k zajištění účinné ochrany finančních zájmů Unie, zejména k nápravě nesrovnalostí a zpětnému získání neoprávněných plateb.

- 34 Tato ustanovení provádějí zásadu řádného finančního řízení, jak je zakotvena v čl. 310 odst. 5 SFEU, podle něhož členské státy a Unie spolupracují, aby zajistily využívání prostředků zapsaných v rozpočtu v souladu s touto zásadou.
- 35 Je však třeba konstatovat, že tato ustanovení neukládají členským státům povinnost vyčkat rozhodnutí Komise vylučujícího z financování Unii částky vyplývající z chyby ve výpočtu podpory před vymáháním neoprávněných plateb. Taková povinnost by ostatně mohla být obtížně slučitelná s úkoly ochrany finančních zájmů Unie, kterou článek 59 nařízení č. 966/2012 svěřuje členským státům, pokud je unijní rozpočet plněn v rámci sdíleného řízení, nebo s povinnostmi, které jim ukládá čl. 58 odst. 1 nařízení č. 1306/2013.
- 36 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jakýkoli výkon diskreční pravomoci členským státem v otázce, zda má vyžadovat vrácení neoprávněně nebo protiprávně vyplacených prostředků Unie, či nikoli, by byl v rozporu s povinností zpětně vymáhat neoprávněně nebo protiprávně vyplacené prostředky, která je uložena vnitrostátním správním orgánům v rámci SZP (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, bod 68 a citovaná judikatura).
- 37 Po tomto upřesnění je třeba rovněž připomenout, že v případě neexistence ustanovení unijního práva musí být spory týkající se navrácení částek vyplacených v rozporu s unijním právem rozhodnuty vnitrostátními soudy na základě použití jejich vnitrostátního práva, avšak v mezích stanovených unijním právem (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, bod 96 a citovaná judikatura)
- 38 V tomto ohledu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že členské státy, které přijímají opatření, jimiž provádí unijní právo, musí dodržovat obecné zásady tohoto práva, k nimž patří mimo jiné zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání (rozsudek ze dne 26. května 2016, Județul Neamț a Județul Bacău, C-260/14 a C-261/14, EU:C:2016:360, bod 54, jakož i citovaná judikatura).
- 39 Pokud jde o zásadu ochrany legitimního očekávání, je třeba připomenout, že právo dovolávat se této zásady svědčí každému jednotlivci, u kterého vyvolal správní orgán podložené naděje na základě konkrétních ujištění, která mu poskytl (rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Ministru kabinet, C-120/17, EU:C:2018:638, bod 50 a citovaná judikatura).
- 40 V tomto ohledu je třeba ověřit, zda akty dotyčného správního orgánu vzbudily u dotčeného jednotlivce důvodné očekávání, a je-li tomu tak, prokázat legitimní charakter tohoto očekávání (rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Ministru kabinet, C-120/17, EU:C:2018:638, bod 51 a citovaná judikatura).
- 41 Z ustálené judikatury však vyplývá, že zásady ochrany legitimního očekávání se nelze dovolávat vůči konkrétnímu ustanovení unijního práva a že jednání vnitrostátního orgánu pověřeného uplatňováním unijního práva, které je v rozporu s posledně uvedeným, nemůže u procesního subjektu založit legitimní očekávání stran zacházení, které je v rozporu s unijním právem (rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Ministru kabinet, C-120/17, EU:C:2018:638, bod 52 a citovaná judikatura).

- 42 V projednávaném případě čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005 stanoví pravidla týkající se plateb, které musí být poskytovány ročně zemědělcům a které v plné výši nebo částečně kompenzují dodatečné náklady a ušlé příjmy vyplývající z přijatého závazku, jenž se týká dobrých životních podmínek zvířat. Toto ustanovení přitom výslovně stanoví, že „[p]latby jsou poskytovány ročně a kryjí dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku přijatého závazku [a] v případě potřeby mohou krýt také transakční náklady“.
- 43 Jak vyplývá ze znění předběžné otázky, předkládající soud považuje existenci nadměrných vyrovnávacích plateb za prokázanou. Z důvodu chyb ve výpočtu vyrovnávacích plateb zjištěných Účetním dvorem, pokud jde o podpory na základě opatření 215 týkající se drůbeže, byly totiž tyto platby původně stanoveny ve výši převyšující sazby nezbytné ke kompenzaci ušlých příjmů a dodatečných nákladů způsobených provedením opatření 215, čímž byl porušen čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005. Za účelem nápravy těchto nadměrných vyrovnávacích plateb APIA Válcea snížila částky původně stanovené v PNPDR 2007–2013.
- 44 Vzhledem k tomu, že tyto částky byly stanoveny v rozporu s čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1689/2005, rumunské orgány nemohly vyvolat, bez ohledu na dobrou víru na straně Avicarvil Farms, legitimní očekávání v tom smyslu, že s ní bude zacházeno způsobem, jenž je v rozporu s unijním právem (obdobně viz rozsudky ze dne 20. června 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, body 53 až 56, a ze dne 20. prosince 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, body 70 až 74).
- 45 Toto posouzení nemůže být zpochybněno skutečností, že právní předchůdce žalobkyně, Avicarvil, se původně zavázal dodržovat konkrétní požadavky po dobu minimálně pěti let za protiplnění ve formě podpor na základě opatření 215 (obdobně viz rozsudky ze dne 26. dubna 1988, Krücken, 316/86, EU:C:1988:201, body 22 až 24, a ze dne 20. června 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, bod 56).
- 46 Pokud jde o zásadu právní jistoty, je třeba připomenout, že tato zásada vyžaduje, aby právní pravidla byla jasná a přesná a jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné za účelem, aby umožnila dotčeným osobám přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim ukládá dotčená právní úprava, a aby tyto osoby měly možnost jednoznačně zjistit svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. července 2018, Teglgård et Fløjstrupgård, C-239/17, EU:C:2018:597, bod 52 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, EU:C:2022:98, bod 319).
- 47 Znění čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005 je přitom jednoznačné, jak vyplývá z bodu 42 tohoto rozsudku, jelikož toto ustanovení jasně a přesně uvádí dodatečné náklady a ušlé příjmy, které mají pokrýt platby na podporu dobrých životních podmínek zvířat stanovené v tomto článku 40. Je tudíž třeba konstatovat, že zásada právní jistoty nebrání tomu, aby takové vnitrostátní orgány, jako jsou rumunské orgány, o které se jedná ve věci v původním řízení, přijaly z důvodu chyb ve výpočtu zjištěných Účetním dvorem, které vedly k nadměrné kompenzaci těchto nákladů a ztrát, akty, které ukládají změnu výše finanční podpory poskytnuté PNDR 2007–2013 na základě tohoto ustanovení, a to i přesto, že Komise dosud nepřijala rozhodnutí o vyloučení z financování Unii částek překračujících uvedené náklady a ztráty, které pramení z těchto chyb ve výpočtu.
- 48 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1698/2005 a čl. 58 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 ve spojení s čl. 310 odst. 5 SFEU, jakož i se zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní orgány, které se podílejí na provedení nevratných finančních

podpor, přijaly z důvodu chyby ve výpočtu zjištěné Účetním dvorem, akty, které ukládají snížení výše finanční podpory poskytnuté PNDR 2007–2013, který je schválen Komisí, aniž vyčkají na přijetí rozhodnutí Komise, které vyloučí z financování Unii částky vyplývající z této chyby ve výpočtu.

K nákladům řízení

- 49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

Článek 40 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), ve znění nařízení Rady (ES) č. 74/2009 ze dne 19. ledna 2009, a čl. 58 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve spojení s čl. 310 odst. 5 SFEU, jakož i se zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání tomu, aby vnitrostátní orgány, které se podílejí na provedení nevratných finančních podpor, přijaly z důvodu chyby ve výpočtu zjištěné Účetním dvorem, akty, které ukládají snížení výše finanční podpory poskytnuté programem rozvoje venkova Evropského zemědělského fondu na rozvoj venkova (EZFRV) pro Rumunsko na programové období 2007–2013, který je schválen Komisí, aniž vyčkají na přijetí rozhodnutí Komise, které vyloučí z financování Unii částky vyplývající z této chyby ve výpočtu.

Podpisy.